

Save the Children

EL COST DE LA CRIANÇA AL 2022

CATALUNYA

Juny_2022

savethechildren.es

3	Introducció
5	Per què és important calcular el cost de la criança al 2022?
9	El cost de la criança al 2022
14	El cost de la criança per edats
16	Què suposa la COVID-19 per a la criança?
17	Com pot la fiscalitat donar suport a la criança?
19	Propostes
23	Annex metodològic

Aquesta publicació ha estat elaborada d'acord a l'anàlisi feta per **KSNET, Knowledge Sharing Network S.L.** L'equip investigador ha estat format per **Mireia Álvarez, Elena Costas y María Sánchez**. **Crèdits:** Directora d'Incidència Social i Polítiques d'Infància: **Catalina Perazzo Aragonese**; Responsable d'Incidència Política: **Carmela del Moral Blasco**; Autor Informe estatal: **Alexander Elu Terán**; Adaptació Annex Catalunya: **Emilie Rivas**; il·lustracions: **Germán Gullón (VALBHY Design)**; art i maquetació: **La fábrica de sombreros**. Edita: Save the Children España, junio_2022.

Introducció

Criar un fill o una filla porta moltes alegries, però també moltes despeses. L'arribada dels fills i filles a la llar n'augmenta algunes i n'afegeix d'altres. Aquestes despeses van canviant al llarg del creixement: des de la compra del bressol o els bolquers, el material escolar o el transport, fins a arribar al telèfon mòbil.

Fer front a aquestes despeses suposa un problema per a moltes famílies a Catalunya, on 462.000 infants i adolescents¹ (això és el 33,4% del total) es troben en risc de pobresa o d'exclusió social.

Així mateix, la factura de criar un nen o nena dissuadeix a bona part a aquells i aquelles que volen ser pares o mares, però no poden afrontar l'elevat cost. D'aquí que Catalunya tingui un índex de fecunditat del 1,21 fill/a per dona (Idescat, 2020).

Aquestes qüestions depenen en gran mesura de l'insuficient suport públic a la criança. A l'estat espanyol, malgrat els notables canvis en ajuts suplementaris a les famílies en situació de pobresa severa o ingressos baixos introduïts recentment, tant a Espanya com a Catalunya, manquen polítiques de suport a la criança que abordin aquesta qüestió com una inversió de futur. Polítiques que apostin per al desenvolupament ple de la infància i de les seves capacitats com a factor essencial per contribuir al sistema productiu i garantir el seu benestar propi i del conjunt de la societat, tal com existeixen a la resta de la UE.

Per aquest motiu, i seguint aquella màxima que allò que no es mesura no es pot millorar, des de Save the Children hem calculat el cost de la criança a les diferents franques d'edat. Actualitzem l'exercici realitzat al 2018 partint dels canvis de la cistella de productes necessaris per a la criança, així com els seus preus, especialment arran de l'encariment significatiu de béns i serveis – alguns d'ells fonamentals per a la criança de nens i nenes – en els darrers mesos.

1 Idescat segons l'Enquesta de Condicions de Vida (2020).

Amb això, aportem la base quantitativa necessària per respondre a preguntes clau com ara:

- » ***Quin és el cost que suposa cobrir les necessitats bàsiques d'un infant a Catalunya al 2020?***
- » ***Com ha evolucionat des del 2018?***
- » ***Com Com han fet front les famílies les famílies que es troben en una situació més difícil?***

A partir del càlcul de les evidències, formulem propostes de política pública més adequades per abordar aquesta qüestió.

Per què és important calcular el cost de la criança al 2022?

Moltes famílies lluiten diàriament perquè els seus fills i filles es desenvolupin en les millors condicions possibles. Malgrat això, no disposen dels recursos necessaris per oferir-los un nivell bàsic de benestar.

El benestar dels infants afecta positivament a tota la societat i, per tant, les polítiques públiques han de donar suport a aquesta labor.

El sistema espanyol de suport a les famílies es troba entre els menys desenvolupats del nostre entorn europeu (1,3% del PIB, per sota de la mitjana de la UE del 2,4%²). Aquests nivells de suport públic estan molt allunyats d'oferir una cobertura adequada al cost de la criança a Catalunya, així com d'abordar l'elevat nivell de pobresa infantil, el tercer més alt de tota la UE i el primer de l'eurozona. A més, a Catalunya, les dades més recents assenyalen un augment de la privació material severa a la Infància fins al 10,3%, gairebé 2 punts percentuals per sobre de l'any anterior³.

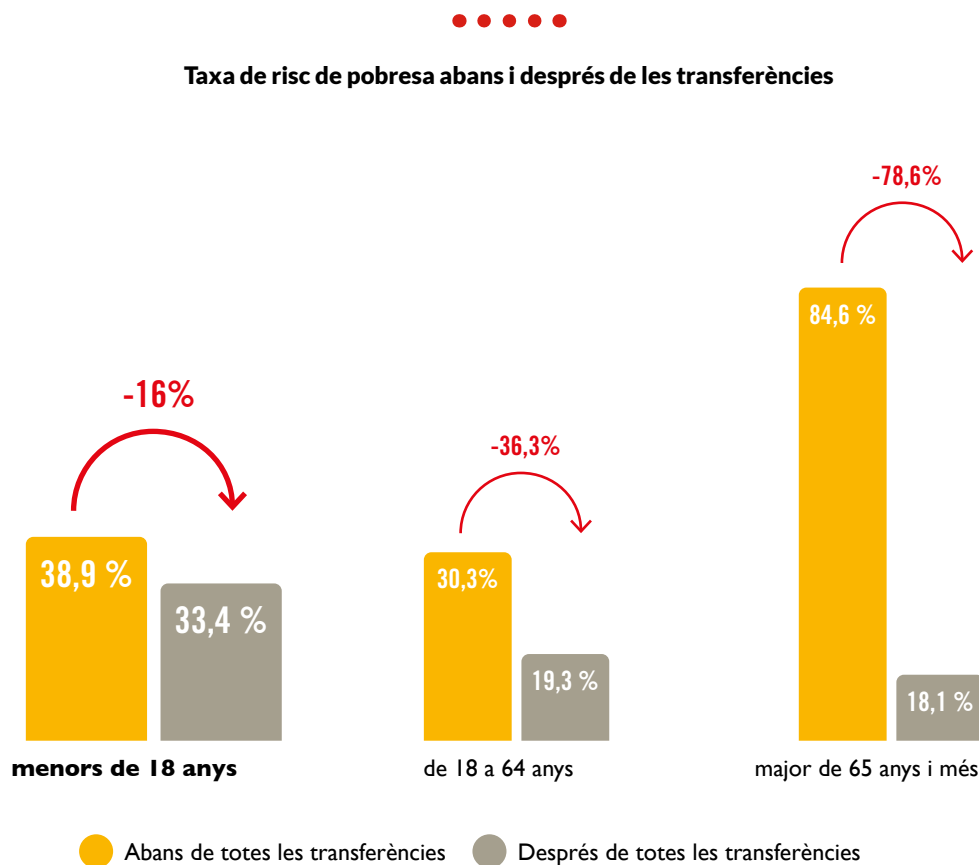
A Catalunya no existeix un sistema de protecció social per a la infància per se, ni una prestació específica per a la criança. Existeix un entramat de prestacions d'escassos recursos i d'accés molt condicionat que no permet a les famílies fer front a les despeses de la criança. El complement de 100€ per membre addicional de la Renda Garantida de Ciutadania (RGC) no ha estat dissenyat especialment per als infants, la qual cosa explica entre altres raons perquè la RGC no ha estat eficient per reduir les situacions de pobresa de les famílies amb fills i filles a càrrec.

Això apunta a la baixa capacitat redistributiva del suport públic a la infància de Catalunya, on les transferències monetàries públiques redueixen tan sols un 16% la taxa de pobresa infantil inicial quan arriben a reduir en un 36,3% la pobresa dels 18-64

2 Les últimes dades catalanes disponibles relatives al percentatge del PIB invertit en prestació social per a la infància per part de la Generalitat de Catalunya daten del 2014 i se situaven en el 0,8% del PIB.

3 Font Idescat.

anys o la del grup de més de 65 anys en un 78,6%⁴. Es tracta de la menor disminució de tota la UE.

Font: Idescat

A Catalunya i a la resta del territori espanyol, prevalen les prestacions de tipus contributiu aplicades a la declaració de la renda dels pares, amb poc impacte en les famílies en pitjor situació on es registra menys intensitat laboral.

Aquest sistema gairebé universal de beneficis fiscals per a les famílies amb fills i filles, exclou a les de menor renda i beneficia en major mesura a les de renda més elevada, per la qual cosa tendeix a la regressió.

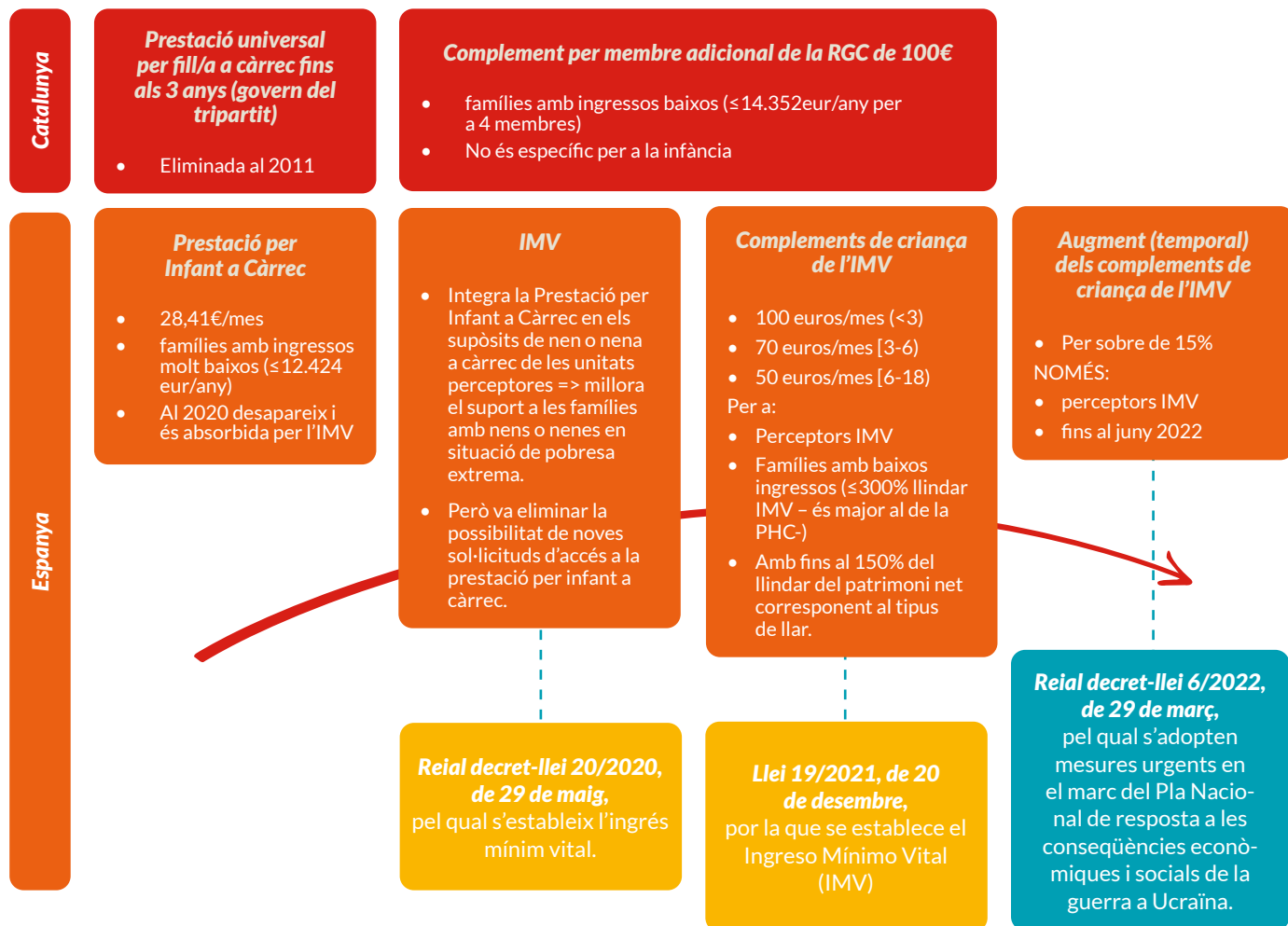
En termes relatius, el suport a la infància per la via fiscal a Espanya suposa prop del 60% del total, en el que representa el pes més elevat de la UE⁵.

4 Font Idescat

5 Hernández, A., Picos, F. (2020), *Income support to families with children in Spain*, JRC Working Papers on

Evolució recent del suport a la criança a Catalunya i a Espanya

Font: elaboració pròpia

Aquesta situació s'ha vist exacerbada recentment després dels canvis introduïts per l'aprovació de l'IMV (quadre 1). L'IMV va integrar la Prestació per Infant a Càrrec en els supòsits de fill o filla a càrrec de les unitats perceptores, que suposa una millora substancial de la quantia del suport a les famílies en situació de pobresa severa,

Taxation and Structural Reforms No 10/2021, European Commission, Joint Research Centre, Seville; Penne, T., Hufkens, T., Goedemé, T., & Storms, B. (2020), *To what extent do welfare states compensate for the cost of children? The joint impact of taxes, benefits and public goods and services*, Journal of European Social Policy, 30(1), 79-94. Figari, F., Paulus, A. and Sutherland, H. (2011), *Measuring the Size and Impact of Public Cash Support for Children in Cross-National Perspective*, Social Science Computer Review 29(1), 85-102.

però va eliminar la possibilitat de noves sol·licituds de l'antiga prestació per fill o filla a càrrec.

Per tant, amb la introducció de l'IMV desapareixia l'únic ajut a la criança no contribuïu a Espanya i el país es col·locava en una situació d'excepcionalitat a la UE per mancar de prestacions d'ajut a la criança, tant universals com focalitzades, i basar el seu model de suport a les famílies amb nens, nenes i adolescents en els beneficis fiscals i els sistemes ordinaris de garantia d'ingressos.

Davant d'aquesta situació, a finals del 2021 es van introduir complements addicionals de suport per a la infància de 100 euros en el cas de nens i nenes 0 a 3 anys; 70 euros, entre 3 i 6 anys; i 50 euros, entre 6 i 18 anys, per a famílies perceptores de l'IMV i extensibles a aquelles els ingressos de les quals no superen el 300% del llindar establert per l'IMV⁶.

A Catalunya l'única prestació per fill o filla a càrrec que existia va ser eliminada al 2011, i des de llavors no es compta amb un ajut específic per a la criança.

A banda d'això, el cost de la criança s'ha vist igualment sacsejat per l'escalada de preus a l'economia. L'any 2021 tancava amb una inflació del 6,5% a Espanya, un punt percentual i mig per sobre de l'eurozona (5%). Al març, la inflació interanual va augmentar a l'Estat amb una taxa del 9,8% (7,5% a l'eurozona), amb alces especialment pronunciades en grups com aliments i begudes no alcohòliques (6,8%), tan sols per darrere d'habitatge, aigua, electricitat, gas i altres combustibles (33,1%) i transport (18,6%).

La persistència en el temps d'aquest escenari inflacionista, lligat inicialment a l'increment del cost del subministrament energètic i, posteriorment, a les conseqüències de la guerra d'Ucraïna, és incerta.

El primer càlcul del cost de la criança el vàrem dur a terme el juliol de 2018. Des de llavors i fins al març de 2022, els preus a Espanya han augmentat un 11,3%. Si comparem aquest resultat amb les diferents partides del cost de la criança, veiem que algunes partides han augmentat en un valor similar al de la inflació –com l'alimentació (13%), la higiene (9%), la roba i el calçat (13%) o l'habitatge (15%)–, però altres en un percentatge molt major –com l'oci i les joguines (25%), els mobles i estris (30%) o els subministraments energètics (53%).

6 Llei 19/2021, de 20 de desembre per la qual s'estableix l'ingrés mínim vital.

El cost de la criança al 2022

Definició i càlculs de grups de despesa

La metodologia de càlcul del cost de la criança es basa en l'elaboració d'un pressupost de necessitats bàsiques per a diferents tipus de llars i d'infants de diferents etapes⁷. Primer, es defineix una cistella de béns i serveis bàsics, així com una quantitat mínima de consum per a una criança digna. En segon lloc, utilitzant dades de l'Enquesta de Pressupostos Familiars (EPF) i combinant-los amb altres fonts de dades – preus de botigues presents a Catalunya o d'altres informes i literatura existent –, es calcula el cost mínim corresponent a les diferents dimensions de la criança, identificades en 12 tipologies.

1. Alimentació: el cost de la dieta recomanada per l'Associació Espanyola de Pediatria, en les quantitats necessàries per a cada edat, tenint en compte el període de lactància recomanat per l'OMS.

2. Higiene: el cost de la cistella de productes higiènics en quantitats adequades a les necessitats de cada etapa: des de productes com bolquers i tovallolletes humides en els primers anys, fins a desodorants, cremes o compreses i tampons en l'adolescència.

3. Roba i calçat: com més petits, més ràpidament canvien de talla i és més gran la necessitat de canviar la roba. S'ha calculat la despesa d'una quantitat bàsica de roba i calçat adaptada a cada edat.

7 Veure l'annex per a una descripció detallada de la metodologia del càlcul.

4. Educació: s'ha assumit que tots els infants van a escoles públiques. És important no oblidar que existeix la possibilitat que els menors d'entre 0 i 3 anys acudeixin a centres d'educació infantil. Aquests centres, però, no són gratuïts i, atès que l'assistència a aquests és més per a moltes famílies fruit d'una necessitat de conciliació de la vida laboral i personal, que una decisió educacional, aquesta partida s'ha inclòs a l'apartat de conciliació d'aquest informe. Les partides que s'han inclòs per calcular la despesa educativa són: menjador escolar, llibres de text i material escolar.

5. Oci i joguines: hem tingut en compte que les necessitats de joguines són creixents des dels 0 als 12 anys. A partir d'aquesta edat, l'oci passa a ser més important, així com els productes tecnològics i de telefonia.

6. Sanitat: s'assumeix que les famílies fan ús de la sanitat pública. S'afegeixen costos no inclosos com les dues vacunes recomanades i no cobertes (Rotavirus i Meningococo B), odontologia i medicaments.

7. Mobles i estris: els primers anys es necessiten bressols i carros, els anys posteriors un llit, canvi de coixins i llençols, etc.

8. Habitatge: s'ha calculat la diferència que significa passar de no tenir fills o filles a tenir-ne (d'1 a 2 o més dormitoris). S'ha atribuït aquesta diferència al cost de l'habitatge de nens i nenes, computant el cost en funció del tipus de llar.

9. Despeses corrents de l'habitatge: les partides considerades en aquesta cistella de serveis són les associades amb els costos de l'aigua, la taxa d'escombraries, la taxa de sanejament, les despeses de comunitat, el gas i l'electricitat.

10. Transport: s'ha calculat segons el preu del transport públic a totes les capitals de província.

11. Conciliació: de 0-3 anys s'ha calculat el cost de la llar d'infants i, per a més grans de 4 anys, el cost en activitats extraescolars, d'estiu i d'altres cures (cangur).

12. Despeses extraordinàries: despeses esporàdiques no incloses en les altres dimensions com una paga setmanal, excursions, aniversaris, imprevistos, etc.

Resultat

En aquesta secció es presenten els costos de la criança per a cada una de les partides agrupades per franges d'edat. A Catalunya el cost de la criança al 2022 és de 819€ al mes per fill o filla. L'any 2018 aquest cost era, de mitjana, de 631€ mensuals. Des de llavors la cura dels nens i les nenes ha augmentat un 29,8%, gairebé 200€ al mes. L'increment supera l'augment general dels preus, el que revela l'encariment relatiu de la criança.

Taula 3. Cost de la criança per mes i infant als diferents territoris de l'Estat Espanyol (euros i percentatges)

	Andalusia	Catalunya	Comunitat Valenciana	Comunitat de Madrid	Euskadi	Espanya
Alimentació	117	117	118	116	117	117
Higiene	24	24	24	24	24	24
Roba i calçat	53	53	53	53	53	53
Educació	73	134	115	115	114	88
Oci i joguines	35	35	35	35	35	35
Sanitat	3	3	3	4	4	4
Mobles i estris	12	13	12	13	12	13
Habitatge	70	168	79	173	131	84
Despeses corrents de l'habitatge	22	40	44	45	48	26
Transport	19	9	18	13	19	15
Conciliació	115	124	113	126	115	116
Despeses Extraordinàries	95	100	96	97	96	95
TOTAL	641	819	710	814	769	672

A Catalunya (819€), Madrid (814€), Euskadi (769€) i la Comunitat Valenciana (710€) les despeses de la criança son més altes que a la mitjana del territori espanyol (672€). Només a Andalusia, amb 641€ mensuals, el cost de criar a un fill o una filla és menor que la mitjana nacional.

Taula 4. **Comparativa del cost de la criança i del pes de les partides al 2018 i 2022 a Catalunya**

	2022	2018	Augment en % del cost de la criança
Alimentació	117	96	21,9%
Higiene	24	25	-4%
Roba i calçat	53	49	8,2%
Educació	134	92	45,7%
Oci i joguines	35	31	12,9%
Sanitat	3	5	-40%
Mobles i estris	13	12	8,3%
Habitatge	168	75	124%
Despeses corrents de l'habitatge	40	30	33,3%
Transport	9	14	-35,7%
Conciliació	124	123	0,8%
Despeses Extraordinàries	100	79	26,6%
TOTAL	819	631	29,8%

Font: elaboració pròpia (veure annex).

Nota: Les quantitats han estat arrodonides a l'alça quan el primer decimal és 5 o més i a la baixa si és 4 o menys. El càlcul dels increments correspon a la diferència entre juliol de 2018 i març de 2022.

Entre 2018 i 2022 el cost de la criança a Catalunya ha augmentat un 29,8%.

L'habitatge és la partida que s'encareix més, un 124%, al voltant de 100€ al mes, seguida per educació amb un 45%, i les despeses corrents de l'habitatge, amb un augment del 33,3%.

Encara que sigui una situació generalitzada a tot el territori espanyol, el cost de criar un infant s'ha incrementat més en algunes comunitats autònomes.

Taula 5. **La riquesa autonòmica i el cost de la criança**

	Diferència autonòmica en el PIB per càpita respecte a l'estatal (2020)	Diferència autonòmica en el cost de la criança respecte a l'estatal (2022)	Inflació autonòmica (2018 - 2022)	Variació del cost de la criança autonòmic (2018 - 2022)
Andalusia	-25%	-5%	12%	16%
Catalunya	17%	22%	11%	29,8
Comunitat Valenciana	-12%	6%	12%	27%
Comunitat de Madrid	35%	23%	11%	28%
Euskadi	28%	14%	11%	19%

Nota: les dades de PIB per càpita provenen de l'últim any disponible de la Comptabilitat Regional de l'Institut Nacional d'Estadística (2020). Les dades de la inflació provenen del càlcul de variacions de l'Índex de Preus de Consum (sistema IPC basi 2021) de l'INE.

Encara que el PIB per càpita de Catalunya sigui un 17% més alt que la mitjana espanyola, el cost de la criança ho és encara més, un 22% superior, 5 punts percentuals més, la qual cosa fa més difícil a famílies catalanes cobrir aquestes despeses.

El cost de la criança per edats

Les necessitats dels nens i les nenes van canviant a mesura que creixen, reflectint-se en la despesa econòmica de les famílies que varia al llarg dels anys. Per observar aquestes variacions, s'ha calculat el cost de la criança segons edat i característiques de despesa comunes: de **0 a 3** anys, de **4 a 6**, de **7 a 12** i de **13 a 17** anys:

- » Els primers 3 anys de vida es caracteritzen per una alimentació particular, la necessitat de comprar roba nova constantment i per mobles i estris específics com bressol, cotxet, etc.
- » De 4 a 6 anys els infants s'incorporen a l'alimentació familiar i l'habitació del bebè es converteix en una habitació de nen/a. El tipus de joguines i d'oci han canviat i la roba necessita renovar-se de manera freqüent.
- » De 7 a 12 anys continuen creixent molt de pressa. A l'habitació es fan alguns canvis per adaptar-se a aquesta nova etapa. Ja mengen més quantitat d'aliments i s'han incorporat totalment a la dieta de la família.
- » De 13 a 17 anys han deixat les joguines de costat i l'oci es realitza amb les amistats. L'estil de vestir canvia, demanen aparells electrònics i augmenta la despesa en alimentació.

Per a les franges de 0 a 3 i 4 a 6 anys, la despesa més elevada és la de la conciliació. A partir dels 7 anys, la partida més elevada és la de l'alimentació.

Les famílies que no arriben

El cost de criar un nen o una nena en condicions dignes és alt, però és imprescindible per garantir el seu adequat desenvolupament. Tanmateix, són moltes les famílies a Catalunya que no compten amb ingressos suficients per cobrir el cost de la criança, el que posa en risc el benestar dels infants.

Taula 6. **Famílies que no poden cobrir el cost de la criança.**

	No poden cobrir el cost de la criança	Representa més del 50% dels seus ingressos	Llars totals	% de llars que no poden cobrir el cost de la criança
Andalusia	166.467	404.992	943.500	18%
Catalunya	171.762	361.448	805.290	21%
Comunitat Valenciana	129.032	267.937	554.264	23%
Comunitat de Madrid	149.277	325.655	746.683	20%
Euskadi	28.960	87.651	217.094	13%

Font: Elaboració pròpia a partir de l'ECV (2021).

A Catalunya el 21% de la població no pot cobrir el cost de la criança, la qual cosa té repercussions enormes sobre el benestar dels nens i nenes.

Què suposa la COVID-19 per a la criança?

El càlcul del cost de la criança a març del 2022 deixa enrere bona part dels costos associats a la pandèmia del coronavirus. No obstant, durant el 2020 i el 2021, la Covid-19 va introduir alguns canvis en la cistella de consum de les famílies amb fills i filles.

Després del confinament sever de la primavera del 2020, al setembre d'aquest any, els nens i nenes tornaven a l'escola utilitzant mascaretes i gel hidroalcohòlic. Es tractava de productes d'una nova primera necessitat, fonamentals per protegir-se de possibles contagis del virus. A més, la saturació de l'Atenció Primària pública va provocar que moltes famílies – especialment durant el període de les onades – haguessin de sufragar el cost de les proves diagnòstiques (PCR o test d'antígens).

La cistella de productes i serveis necessaris per a la criança va incloure, per a la major part de nens i nenes de 0 a 6 anys, gel hidroalcohòlic i test d'antígens. A les franges d'edat de 7 a 12 anys i de 13 a 17 anys, s'havia d'afegir també mascaretes per al seu ús diari a l'escola, així com, en molts casos, un dispositiu electrònic per poder seguir les classes en línia, més enllà de l'ordinador que pogués haver a casa.

Així mateix, les quarantenes o la impossibilitat de socialitzar van deteriorar la salut mental de molts adolescents, en la franja de 13 a 17⁸. La demanda per a visites a psicòlegs per a nens, nenes i adolescents va augmentar substancialment i, davant de la necessitat i de la saturació dels sistema de salut, molts van haver de recórrer al sistema privat, suportant un altre cost addicional⁹.

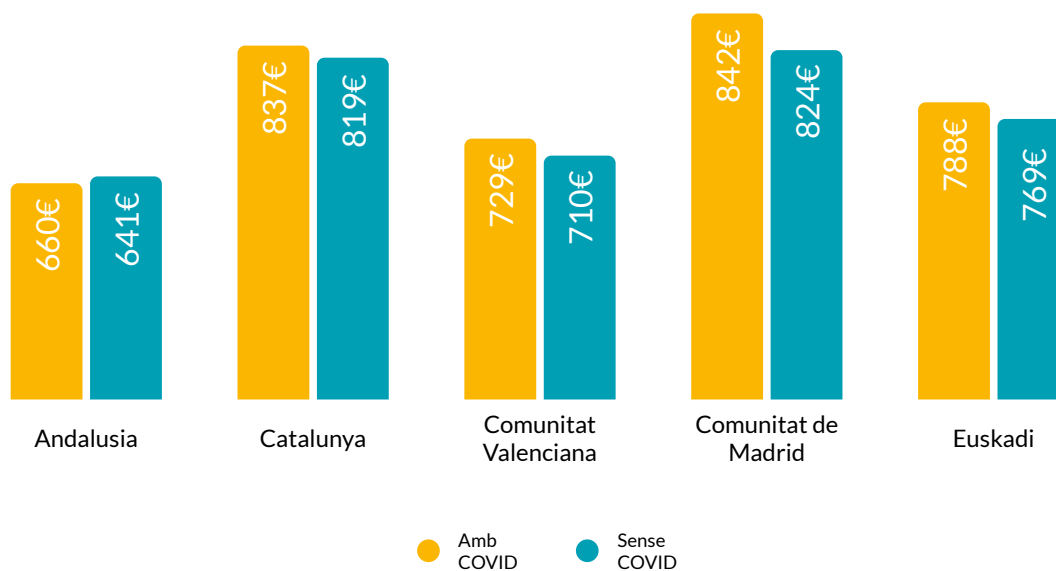
Tenint en compte totes aquestes despeses addicionals causades per l'emergència sanitària (gel hidroalcohòlic, test d'antígens, mascaretes, consultes psicològiques i dispositiu electrònic), el cost de la criança s'eleva fins als 18€ mensuals, o un 2,7% més que en un context sense COVID-19. Les diferències més grans es troben a les franges d'edat més elevades (+3,5% de 13 a 17 enfront a +0,5% a 0-3).

8 Save the Children, *Crèixer Saludablement*

9 Concretament, el preu mitjà d'una hora de sessió amb un psicòleg a Espanya és de 51 euros, un import amb notable importància en la despesa de les llars. *¿Cuanto cuesta ir al psicólogo en España? Un 'ranking' de las comunidades más caras y baratas.* El Economista. Setembre 2020. <https://www.economista.es/status/noticias/10787793/09/20/Cuanto-cuesta-ir-al-psicologo-en-Espana-Un-ranking-de-las-mas-caras-y-baratas.html>.

Gràfic 7. Cost de la criança amb i sense la Covid-19 per comunitat autònoma

Font: elaboració pròpia

Com pot la fiscalitat donar suport a la criança?

Des del naixement, els infants requereixen certs productes de primera necessitat com aliments bàsics, serveis d'assistència, medicaments i llibres, entre d'altres. A aquest tipus de productes se'ls acostuma a aplicar una imposició mínima, amb la finalitat de garantir el seu accés i consum per part de tota la població.

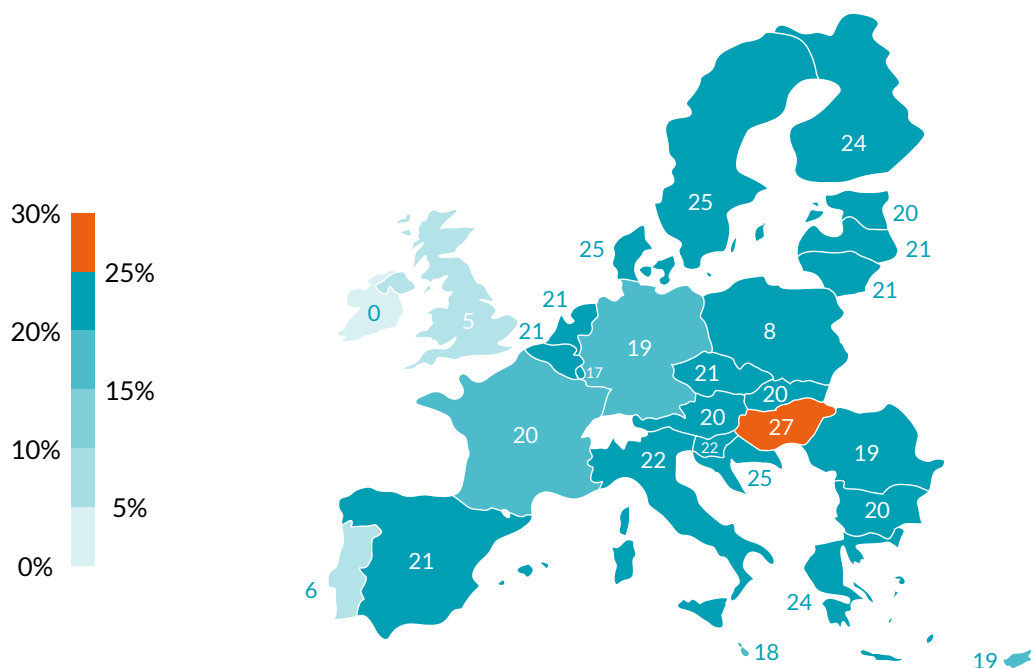
A Espanya, el consum de productes contemplats com de "primera necessitat" està gravat amb el tipus d'IVA superreduït (4%), encara que hi ha alguna excepció molt significativa. Els productes d'higiene femenina (compreses, tampons, copa menstrual, etc.) estan sotmesos al tipus reduït (10%) i als bolquers infantils se'ls aplica el tipus general del 21%.

Els bolquers estan gravats al tipus general (21%) com en la majoria dels països europeus. El consum de bolquers es concentra en la franja de 0 a 3 anys, amb una despesa més intensa en el primer any i una reducció entre els 2 i els 3 anys, quan sol fer-se la transició a no portar bolquer. Segons els nostres càlculs, la despesa mitjana mensual en bolquers és de 44,34€, i representa un 66% del total de la partida d'higiene. Si es gravessin al 10%, la despesa baixaria a 40,3€, i si es gravessin al 4%, a 38,1€. Aquest fet representaria un estalvi de 4,04€ i de 6,22€ al mes, respectivament, per a les llars amb nens i nenes entre 0 i 3 anys.

La despesa mensual en compreses o tampons per a les nenes de 13 a 17 anys és de 4,4€, despesa inclosa en la partida d'higiene.

Gràfic 8. L'IVA dels bolquers a Europa

Nota: Polònia aplica dos tipus impositius d'IVA diferents en funció del bolquer. Pels bolquers d'un sol ús, s'aplica un 8% d'IVA. Pels bolquers de roba, s'aplica un 23% d'IVA.

Font: Elaboració pròpia a partir de la Comissió Europea (2019) i Comissió Europea (2021).

Propostes

El cost de la criança és una inversió. Per aquest motiu, Save de Children presenta les següents propostes de política pública per aconseguir nivells de suport a la criança adequats per a la infància, amb especial èmfasi en la més vulnerable. Millorar la situació de les famílies amb fills i filles a càrrec passa per dues estratègies principals:

- » Incrementar els ingressos de les famílies perquè puguin assumir el cost de la criança. Això es pot assolir implementant prestacions per a la criança.
- » Garantir l'accés gratuït, universal i de qualitat a serveis destinats a la infància, com pot ser l'accés a escoles bressols, entre d'altres.

Proposta 1: reformular la RGC perquè afavoreixi a les famílies amb fills o filles a càrrec en situació de pobresa

- » **Reformular la Renda Garantida de Ciutadania creant un complement per a la criança per a les famílies més vulnerables**, canviant els criteris d'accés i pujant els llindars d'ingressos, perquè més famílies puguin sol·licitar aquest complement. Aquesta aportació de 100€ permetria complementar "el Complemento para la crianza de l'IMV", i així oferir a les famílies una prestació més adaptada a la realitat catalana, on el cost de la criança és més elevat (819€ enfront de la mitjana espanyola de 672€).
- » **Utilitzar l'estalvi generat per part de la Generalitat de Catalunya amb l'IMV per crear aquest complement.**
- » **Blindar normativament l'estalvi de l'IMV per part de la Generalitat, perquè estigui destinat a les famílies amb fills o filles a càrrec en situació de pobresa**, ja que són el col·lectiu més pobre.

Proposta 2: crear un complement d'habitatge a la RGC i fer compatible l'ocupació

- » **Crear un complement per motiu d'habitatge**, prenent com a exemple la renda basca, destinat a les famílies amb fills o filles a càrrec beneficiàries de la RGC. Relacionar aquest ajut amb la necessitat de ser sol·licitant de lloguer social, podent així actualitzar les necessitats de lloguer social existents.
- » **Fer completament compatible la RGC amb l'ocupació**, per alinear els criteris de la RGC amb els de l'IMV i evitar l'augment de persones treballadores pobres.
- » **Augmentar el parc públic d'habitatge social** (actualment de l'1,5 %) per aconseguir la mitjana europea situada en el 15%, reduint la sobrecàrrega de les despeses d'habitatge que pateixen les famílies a Catalunya.

Proposta 3: polítiques eficients per millorar l'accés als serveis destinats a la infància

- » **El desplegament de la Garantia Infantil europea s'ha de fer d'acord a un diagnòstic previ de les necessitats dels infants** en matèria de salut, educació, rendes i ocupació, de cara a fomentar una inversió eficient i basada en l'equitat.
- » **Un dels serveis contemplats en la Garantia Infantil és l'accés gratuït i universal al cicle educatiu 0-3 anys.** Aquesta mesura és clau per a les famílies atès que les despeses en conciliació són molt altes. No qualsevol servei és adequat per aquesta etapa vital tan delicada que necessita una atenció molt especial. Recomanem que el model que se segueixi a Catalunya en la implementació del nou P2, sigui el model de les Cases de la petita infància¹⁰, centres integrals e integrats que, a més de l'escola bressol, ofereixen a les famílies altres serveis molt importants en la criança com son, la salut materna infantil, l'oci, els espais d'oci familiar o els serveis socials.
- » **Ampliar la cobertura de pròtesis, audiòfons, ulleres, serveis psicològics i psicosocials, i salut bucodental**, per a nens i nenes fins als 18 anys. Inclouent

10 Informe "On tot comença", Save the Children.

el cost total en la cartera de serveis del sistema de salut, seguint les consideracions de les resolucions 17/XI i 327/XI del Parlament de Catalunya, ja que moltes famílies no poden fer front a aquestes despeses imprevistes.

- » **Garantir l'accés a activitats d'oci i esportives en clau d'equitat** perquè tots els infants en situació de pobresa hi puguin accedir.
- » **Unificar la interlocució de les famílies amb el sistema de prestació social, a través d'una finestra única i un únic professional referent**, depenent de la nova Direcció General de Prestacions Socials.

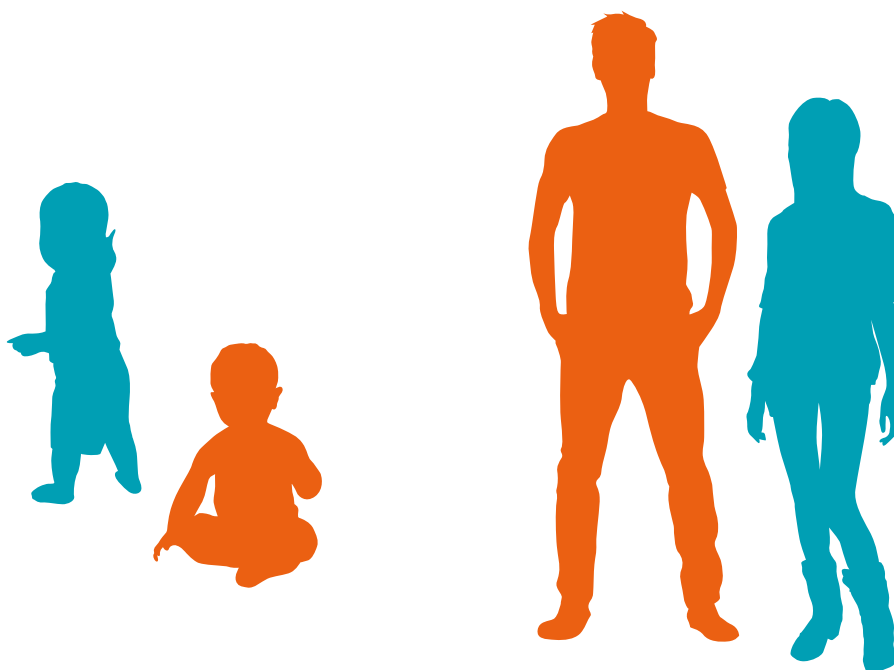
Proposta 4: situar la lluita contra la pobresa infantil al centre de les prioritats

- » **Situar la lluita contra la pobresa infantil al centre de la política del Govern i constituir un comissionat o una agència** que articuli una estratègia integral i les diferents mesures que la componen, sent estable en el temps com a Irlanda on existeix des de l'any 1990.
- » **L'estratègia contra la pobresa infantil ha d'estar dotada d'un pressupost ambiciós**, a l'altura de la problemàtica i ha d'estar avaluada periòdicament.
- » **Incrementar el percentatge del producte interior brut que Catalunya destina a les prestacions socials d'infància i família fins al 2,4%**, la mitjana europea, d'acord amb la Moció 198/XII del Parlament de Catalunya, sobre la pobresa infantil.
- » **Millorar la transparència sobre les despeses públiques en matèria de protecció social per a la infància i les famílies**, no disponible a l'Idescat després del 2014.
- » Com més necessitats més recursos. Entre altres coses, l'estratègia catalana de lluita contra la pobresa infantil haurà de fer un **mapa de les zones on hi ha més pobresa dels infants i aportar-hi solucions concretes, transversals i duradores** que s'hauran de reflectir en un pacte i en els pressupostos.
- » **Apujar l'IRSC congelat des del 2010**, perquè s'adeqüi a la realitat de les famílies i que les famílies en situació de pobresa puguin accedir a les prestacions que fixen l'IRSC com a llindar.

PROPOSTA EN CLAU ESTATAL:

Implementació d'una nova ajuda a la criança de 100 euros mensuals que des dels 0 fins als 17 anys i en clau universal, arribi a un major nombre de famílies més enllà dels nivells actuals. L'ajuda podria articular-se per la via de deduccions fiscals reemborsables en l'IRPF, atribuint aquesta condició al mínim per descendents en menors de 18 anys, que aconseguiria a totes les famílies amb fills i filles, en forma de prestació directa o a deduir en la declaració, i independentment de l'obligació de tributar*.

Aquesta mesura, que cobriria el 14,9% del cost mitjà de la criança, tindria un impacte positiu per a totes les famílies amb fills i filles, independentment del seu nivell d'ingrés, encara que les famílies amb ingressos més baixos serien les que experimentarien millores proporcionalment més elevades. Tots aquests factors generen una major progressivitat. Així mateix, disminuiria la taxa de pobresa infantil, especialment la severa. Portar el suport a la criança al pla fiscal suposaria guanys d'efectivitat importants, limitant els problemes de 'non-take up', així com l'estigmatització associada a les prestacions focalitzades. El cost de substituir l'actual mínim per descendents (fins als 17 anys) per l'esmentada prestació seria de 5,7 mil milions d'euros/any.

* La proposta està plenament alineada amb les recomanacions emeses al febrer de 2022 pel Comitè de persones expertes per a la reforma del sistema tributari. Llibre blanc per a la Reforma Tributària, pàg. 135 et seq. 'Dels instruments de caràcter estatal, el mínim per descendents de l'IRPF és el més important en termes de beneficiaris potencials i despesa, ja que més de 8 milions de contribuents tenien dret a aplicar-ho en 2019, la qual cosa ho converteix en l'eix fonamental del sistema espanyol d'ajudes monetàries a les famílies. L'aplicació d'aquesta mesura augmentaria la progressivitat i l'efecte redistributiu del sistema impositiu, reduint la desigualtat i la pobresa infantil en dues dimensions clau, incidència i intensitat, perquè la mesura augmentaria la renda disponible de la població en els dos primers decils d'ingressos molt més que en la resta'. La recomanació del Comitè valida la proposta de la Plataforma d'Infància, Save the Children i UNICEF Espanya, per una prestació per a la criança. Escenaris per a una deducció fiscal reemborsable a Espanya, desembre 2021.

Annex metodològic

I. Detall dels productes inclosos en el càlcul

A continuació es detallen en taules els components d'aquelles cistelles incloses en el càlcul, que no han estat calculades íntegrament amb l'EPF o que no han estat detallades en el text principal.

Taula 9. Cistella de productes d'higiene

0 - 3	4 - 6	7 - 12
Bolquers	Crema cos	Espuma de cabell/Laca
Tovallolletes	Aigua de colònia	Perfum/Colònia
Crema bolquers	Gel	Cremes hidratants
Crema cos	Xampú	Gel
Crema cara	Tovallolletes	Xampú
Aigua de colònia	Paper higiènic	Tovallolletes
Gel per a bebè	Desodorant	Paper higiènic
Xampú per a bebè	Raspall de dents	Desodorant
Raspall de dents*		Raspall de dents

*Es considera que les nenes i nens comencen a utilitzar raspall de dents una vegada complert l'any.

*Per a les nenes únicament (es considera que són aproximadament el 50% de la mostra).

Taula 10. Cistella de productes de roba i calçat

0 - 3	4 - 6	7 - 12
Sabates	Sabates	Caçadora / jaqueta
Bodi	Pijama	Xandall
Pijama	Mitjons	Texans
Conjunt	Roba interior	Pantaló
Mitjons	Pantaló	Dessuadora
Barrets	Samarreta	Polo / brusa
Roba interior*	Abric / caçadora	Samarretes
Abric	Dessuadora	Jersei
	Sabates esportives	Roba interior
		Mitjons
		Sabates esportives
		Sabates
		Pijama
		Abric

*Es considera que els nens i nenes comencen a utilitzar roba interior una vegada retirat el bolquer.

Taula 11. **Cistella de productes d'oci i joguines**

0 - 3	4 - 6	7 - 12
Joguina pel bany	Titelles / marioneta	Bicicleta / patins
Mòbil pel bressol	Mecano de peces grans	Jocs de taula
Sonall	Trenet	Llibres
Gimnàs d'activitats	Jocs de taula	Materials audiovisuals
Pilota	Bicicleta / patins	Trencaclosques
Plastilina	Jocs de construccions	Jocs de construccions
Ninot / peluix	Llibres	Jocs educatius
Galleda, pala i altres	Materials audiovisuals	Entrades al cinema / teatre
Jocs d'associacions senzilles	Entrades a parcs infantils	Entrades a espectacles
Pissarra	Entrades al cinema o teatre infantil	Restaurants i bars
Trencaclosques	Activitats familiars en centres cívics	
Llibres		
Materials audiovisuals		
Entrades a parcs infantils		
Activitats familiars en centres cívics		

*Es considera que els nens i nenes comencen a utilitzar roba interior una vegada retirat el bolquer.

Taula 11. Cistella de mobles i estris (0 -3 anys)

Habitació	Estris cuina	Bany
Bressol	Trona	Banyera
Matalàs	Biberons	Termòmetre aigua
Bressol portàtil	Esterilitzador	Termòmetre corporal
Matalàs bressol portàtil	Pitets	Tovallola
Coixí / coixins		
Llençols		
Edredó		
Manta		
Humificador		
Vigila-bebè		
Canviador		
Llum de nit		
Còmoda infantil		

Taula 11. Cistella de mobles i estris (resta d'edats)

4 - 6	7 - 12
Llit infantil	Llit
Matalàs	Matalàs
Coixí	Coixí
Llençol	Llençol
Edredó	Edredó
Manta	Manta
Cortines	Escriptori
Armari	Llibreria / Estanteria
Còmoda	Tauleta de nit
Magatzematge joguines	Calaixera
Il·luminació	
Cadires	
Taula per infants	

II. Descripció de la metodologia

L'estratègia metodològica seguida en aquest estudi consta de set passes, resumides en la Taula 14. En primer lloc, s'han classificat les llars en cinc tipus, en funció de si la llar és monoparental o la criança es fa en parella i del nombre de nens i nenes a càrrec. No és el mateix cost criar a un fill o filla que a dos o tres, i no tenen les mateixes necessitats econòmiques les famílies monoparentals que les parelles.

En segon lloc, s'han classificat els infants en quatre franges d'edat: de 0 a 3, de 4 a 6, de 7 a 12 i de 13 a 17 anys. Aquesta diferència és important, ja que les necessitats de les nenes i dels nens segons l'edat són diferents.

En tercer lloc, es defineixen dotze partides de despeses diferenciades, que es computen de manera diferent cadascuna i que el detall de les quals s'ha mostrat més amunt. Quart, es restringeix la mostra de l'Enquesta de Pressupostos Familiars (EPF) per obtenir una mostra de llars representativa pel càlcul del cost de la criança¹¹. En cinquè lloc, per aquelles partides que no utilitzen l'EPF, s'estableix una llista de preus per a cadascuna amb les quantitats necessàries per a cada producte, i es busquen els preus a diverses botigues representatives en tot el territori espanyol. Sisè, un cop s'aconsegueix la mostra objectiva de l'EPF i les cistelles de béns i serveis de les partides, es procedeix al càlcul de les despeses per tipologia de llar i franja d'edat. Finalment, s'agreguen totes aquestes dades per franja d'edat i partida i s'assoleixen els resultats definitius.

11 En aquest estudi s'utilitzen les dades de les dues EPF més recents, la de 2021 i la de 2020 (referides ambdues a dades recollides l'any anterior. El motiu d'incloure dos anys d'informació és per poder disposar d'una mostra prou gran perquè els resultats siguin fiables.

Taula 14. **Cistella de mobles i estris (resta d'edats)**

1. Definició de la tipologia de llar	Definició de cinc tipus de llar: adult amb un fill/a, adult amb dos fills/es, parella amb un fill/a, parella amb dos fills/es i parella amb tres fills/es. En algunes partides, ja que no es pot aïllar les despeses dels/es fills/es dels adults, s'utilitzen dues tipologies addicionals com a comparativa: adult sense fills/es i parella sense fills/es ¹²
2. Definició de les franges d'edat	Definició de quatre franges d'edat: de 0 a 3 anys, de 4 a 6 anys, de 7 a 12 anys i de 13 a 17 anys
3. Definició de les partides de despeses	Definició de les següents partides: alimentació, higiene, roba i calçat, educació, oci i joguines, sanitat, mobles i estris, habitatge, costos corrents de l'habitatge, transport, conciliació i despeses extraordinàries.
4. Selecció de la mostra rellevant de l'EPF	Els principals criteris de selecció són: (i) llars segons la definició del punt 1, (ii) almenys un adult està treballant en la llar, (iii) es considera fill/a a càrrec qualsevol menor de 18 anys que no treballi, (iv) no es consideren llars amb menors de 16 o 17 anys treballant.
5. Selecció de la cistella de béns i serveis	Per a aquelles partides que no s'utilitza l'EPF, s'estableix una llista de productes i quantitats basades en altres fonts de dades i en la consulta de preus en botigues d'abast nacional.
6. Càlcul de cada partida	Per a cada partida es procedeix a calcular el cost associat a la mateixa en funció dels criteris establerts anteriorment.
7. Sumatòria dels càlculs	S'agreguen els càlculs del pas anterior per a obtenir els resultats totals.

12 El motiu principal és el fet que en algunes de les partides considerades en aquest estudi no es pot diferenciar el consum que realitzen les persones adultes del de nens i nenes. Per exemple, partides com el transport escolar o l'escola són, evidentment, despeses exclusives dels nens i nenes, en canvi, l'habitatge o les despeses de subministraments no es poden separar. Per tant, per poder imputar la despesa que correspondria als nens i nenes en aquestes partides, s'utilitza la diferència entre una llar sense fills/es i la mateixa llar (en termes de número d'adults) amb fills i filles a càrrec.

